

Svět – orientace v něm

Když se člověk narodí (jako novorozenec), narodí se do světa, o kterém dosud nic neví; a také proto by si ani nemohl vybírat, i kdyby to šlo. Přesto je vždycky už nějak „situován“; musí se tedy se svou situovaností začít seznamovat, musí se začít postupně orientovat ve světě kolem sebe. K tomu potřebuje dvě základní věci: musí být schopen aktivity (tj. konkrétních aktivit a akcí), a musí být také schopen reagovat, a to jak navenek, tak zejména „dovnitř“ (na sebe a do sebe, a v navázání na nesčíslné generace předků i „v sobě“, v rámci svého těla). A pak tu je ještě jedna, třetí základní věc, která ony první dvě předpokládá (a zahrnuje), ale která je překračuje: je to schopnost akceptace daného stavu, ovšem nerozlučně spjatá s výběrem (a tudíž také odmítnutím). I když si tedy člověk nemůže vybírat situaci, do které se narodí, jeho možnosti volit a vybírat si postupně narůstají – a zároveň jej vybízejí a nutí ke stále náročnějšímu, možná sofistikovanějšímu, ale také odpovědnějšímu způsobu aktivního vybírání a stále cílevědomější volby, spjaté s dalším a stále složitějšími aktivitami (a projekty aktivit). A výsledkem těchto aktivit nejsou jen dosažené „věci“, ale také a v jistém smyslu snad dokonce především právě orientace v okolí, v osvětí a posléze ve světě.

(Písek, 100107-1.)